NN 123/2019 (13.12.2019.), Rješenje Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja klasa: UP/I-034-03/2019-01/005, urbroj: 580-09/64-2019-016 od 29. studenoga 2019.

AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA

2449

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja temeljem članka 30. točke 2., članka 31., članka 49. stavka 1. i 2. i članka 58. stavka 1. točke 9. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (»Narodne novine«, br. 79/09 i 80/13), u upravnom postupku utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja protiv poduzetnika Coca-Cola HBC Hrvatska d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Sachsova 1, po službenoj dužnosti, temeljem odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: Mladen Cerovac, mag. iur., predsjednik Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, Vesna Patrlj, dipl. iur., zamjenica predsjednika Vijeća, Denis Matić, dipl. iur. i mr. sc. Ljiljana Pavlic, članovi Vijeća, sa sjednice 35/2019., održane 29. studenoga 2019. donosi sljedeće

RJEŠENJE

I. Prihvaćaju se mjere, uvjeti i rokovi predloženi od strane poduzetnika Coca-Cola HBC Hrvatska d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Sachsova 1, i to na način da taj poduzetnik u roku od četiri (4) mjeseca od dana dostave ovog rješenja:

I.1. Izmijeni sve ugovore o poslovnoj suradnji koje ima sklopljene sa svojim kupcima u HoReCa kanalu, i to na način kako slijedi:

a) Ugovornim razdvajanjem prodaje programa gaziranih bezalkoholnih pića (Coca-Cola, Coca-Cola Zero, Coca-Cola Zero Lemon, Fanta, Sprite, Schweppes), od programa negaziranih bezalkoholnih pića (voćni sokovi Cappy, energetski napitci, ledeni čaj Fuztea, negazirana voda Romerquelle, gazirana voda Romerquelle, mineralna voda Romerquelle Emotion, biljni napitci Adez) i alkoholnih pića (jaka alkoholna pića Spirit), na način da se Coca-Cola HBC Hrvatska d.o.o. obvezuje sklopiti posebne ugovore o poslovnoj suradnji za program gaziranih bezalkoholnih pića, a posebne ugovore o poslovnoj suradnji za negazirana bezalkoholna pića i alkoholna pića.

b) Ugovori o poslovnoj suradnji koji uređuju prodaju negaziranih bezalkoholnih pića i alkoholnih pića mogu sadržavati odredbe o isključivoj kupnji, na način da se kupcu daje izbor hoće li u ponudi imati isključivo odabrane proizvode Coca-Cole HBC Hrvatska d.o.o., što isključuje istovrsne proizvode drugih proizvođača, ili će u svojoj ponudi određene vrste proizvoda imati dostupnu tu vrstu proizvoda Coca-Cole HBC Hrvatska d.o.o., u kojem slučaju ne postoji ograničenje da u svojoj ponudi ima iste proizvode drugih proizvođača.

c) Ukupno trajanje ugovora o poslovnoj suradnji iz točke I.1.b) izreke ovog rješenja, koji sadrže odredbe o isključivoj kupnji može trajati najviše pet godina, uračunavajući u navedeno trajanje i trajanje prethodno sklopljenih ugovora koji sadrže odredbe o isključivoj kupnji istih proizvoda Coca-Cole HBC Hrvatska d.o.o.

d) U svim ugovorima o poslovnoj suradnji marketinška ulaganja bit će obračunavana odvojeno za svaku kategoriju proizvoda posebno.

e) U svim novim ugovorima o poslovnoj suradnji briše se odredba o primjeni ugovora na nove proizvode.

I.2. Uvede posebni program usklađenosti poslovanja Coca-Cole HBC Hrvatska d.o.o. s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja, a koji program je posebno prilagođen odnosima iste s HoReCa kupcima. Coca-Cola HBC Hrvatska d.o.o. se obvezuje godišnje pratiti te po potrebi revidirati program usklađenosti kako bi utvrdila je li i dalje učinkovit u aktivnom promicanju poštivanja važećih propisa o tržišnom natjecanju.

I.3. Uvede posebni program izobrazbe o propisima o zaštiti tržišnog natjecanja koji bi bio obvezan za zaposlenike na svim razinama relevantnim za HoReCa segment svog poslovanja, koji uključuje obuke koje bi se održavale godišnje, u razdoblju od pet godina.

II. Predložene mjere, uvjeti i rokovi iz točke I. izreke ovoga rješenja ocjenjuju se dostatnima za otklanjanje mogućih negativnih učinaka i ponovnu uspostavu tržišnog natjecanja.

III. Nalaže se poduzetniku Coca-Cola HBC Hrvatska d.o.o., da Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja dostavi preslike sklopljenih ugovora o poslovnoj suradnji te plan posebnog programa usklađenosti poslovanja iz točke I.2. i programa izobrazbe iz točke I.3. izreke ovog rješenja, kao dokaz izvršenja mjera i uvjeta iz točke I. izreke.

Rok izvršenja: petnaest (15) dana od dana izvršenja mjera i uvjeta iz točke I. izreke.

IV. Predložene mjere, uvjeti i rokovi iz točke I. izreke ovoga rješenja ovim rješenjem postaju obvezni za poduzetnika Coca-Cola HBC Hrvatska d.o.o.

V. Utvrđuje se da, nakon ispunjenja naloga iz točke III. izreke ovoga rješenja, nema uvjeta za daljnje vođenje postupka protiv poduzetnika Coca-Cola HBC Hrvatska d.o.o., u ovom predmetu.

VI. Ako Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja utvrdi da se poduzetnik ne pridržava utvrđenih mjera, uvjeta i rokova iz točke I., odnosno naloga iz točke III. izreke ovoga rješenja, takvo postupanje smatrat će se povredom Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja, što će se utvrditi posebnim rješenjem kojim će se izreći i upravno-kaznena mjera.

VII. Coca-Cola HBC Hrvatska d.o.o., obveznik je plaćanja upravne pristojbe u iznosu od 24.500,00 kuna. Upravna pristojba uplaćuje se u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Rok izvršenja: osam (8) dana od dana dostave ovoga rješenja.

VIII. Ovo rješenje bit će objavljeno u »Narodnim novinama«, kao i na internetskoj stranici Agencije.

Obrazloženje

1. Pokretanje postupka utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: AZTN), je temeljem članka 38. stavka 1. i članka 39. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (»Narodne novine«, br. 79/09 i 80/13; dalje: ZZTN), zaključkom klasa: UP/I 034-03/19-01/005, urbroj: 580-09/64-2019-002, od 20. veljače 2019., po službenoj dužnosti pokrenula postupak protiv poduzetnika Coca-Cola HBC Hrvatska d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Sachsova 1 (dalje: Coca-Cola Hrvatska), zbog sklapanja ugovora o poslovnoj suradnji između poduzetnika Coca-Cola Hrvatska i njegovih kupaca koji sadrže odredbe koje za cilj ili posljedicu imaju isključivu kupnju proizvoda poduzetnika Coca-Cola Hrvatska, odnosno radi utvrđivanja je li navedenim ugovorima povrijeđeno pravo tržišnog natjecanja i to sklapanjem zabranjenog sporazuma u smislu odredbe članaka 8. ZZTN-a, odnosno zlouporabom vladajućeg položaja u smislu odredbe članka 13. ZZTN-a.

Povod pokretanju predmetnog postupka bile su odredbe u ugovorima o poslovnoj suradnji koje je AZTN zaprimio u predmetu klasa: 957-01/2018-02/002 u kojemu je sukladno ovlastima iz članka 32. točke 1. a) proveo istraživanje tržišta distribucije bezalkoholnih pića u HoReCa kanalu na teritoriju Republike Hrvatske.

U navedenom predmetu, AZTN je izvršio uvid u ugovore o poslovnoj suradnji koje je Coca-Cola Hrvatska sklapala sa svojim kupcima u HoReCa kanalu te je utvrdio postojanje odredbi koje mogu biti sporne sa stajališta propisa o zaštiti tržišnog natjecanja.

Riječ je o odredbama sukladno kojima se kupac obvezuje da će sve svoje potrebe za voćnim sokovima, ledenim čajevima, energetskim pićima i mineralnim vodama zadovoljavati isključivo narudžbom robnih marki iz Coca-Colinog asortimana, kao i da će u stalnoj ponudi imati cjelokupan asortiman gaziranih pića Coca-Cole Hrvatska, ali i svih njenih novih proizvoda u navedenoj kategoriji gaziranih pića. Za navedeno je kupac primao ugovorenu novčanu naknadu.

Uvidom u dokumentaciju prikupljenu u predmetu KLASA:
957-01/18-02/002, AZTN je utvrdio i kako dio ugovora o poslovnoj suradnji koje je Coca-Cola Hrvatska sklapala sa svojim kupcima sadrži odredbe kojima se kupac obvezuje da će u ugovorenom razdoblju u stalnoj ponudi voćnih sokova, ledenih čajeva, energetskih pića i mineralnih voda imati isključivo proizvode Coca-Cole Hrvatska, te da će za navedeno primiti ugovorenu novčanu naknadu.

Navedene odredbe ugovora o poslovnoj suradnji sklopljenih između Coca-Cole Hrvatska i njezinih kupaca, predstavljale su dostatne indicije za pokretanje postupka utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja u smislu članka 39. ZZTN-a, a primjenom članka 8. i članka 13. ZZTN-a.

Naime, obvezivanje kupca na isključivu kupnju određenih proizvoda tog poduzetnika, ukazivalo je na moguće dovođenje kupaca u nepovoljan položaj u odnosu na konkurente poduzetnika Coca-Cola Hrvatska od koji oni više nisu mogli nabavljati proizvode, odnosno u odnosu na druge kupce s kojima Coca-Cola Hrvatska ne primjenjuje takve uvjete.

Navedene ugovorne odredbe također su ukazivale na moguće uvjetovanje sklapanja ugovora o kupoprodaji gaziranog pića Coca-Cola, zaštitnog branda, prihvaćanjem od kupaca dodatnih obveza, koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u vezi s predmetom tih ugovora što je protivno odredbama članka 8. ZZTN-a.

Uzimajući u obzir vjerojatni vladajući položaj Coca-Cole Hrvatska na tržištu proizvodnje i prodaje bezalkoholnih gaziranih pića, odnosno tzv. cola pića, citirane odredbe ugovora ukazivale su i na moguću zlouporabu vladajućeg položaja u smislu odredbe članka 13. ZZTN-a, koja se prenosi na tržište proizvodnje i prodaje voćnih sokova, ledenih čajeva, energetskih pića i mineralnih voda, na način da Coca-Cola Hrvatska veže uslugu opskrbe gaziranim pićima i istovremenu opskrbu voćnim sokovima, ledenim čajevima, energetskim pićima i mineralnim vodama, čime se konkurentima onemogućava jednak pristup potonjem tržištu.

Zaključkom o pokretanju postupka AZTN je zatražio od Coca--Cole Hrvatska da dostavi preslike svih važećih ugovora sklopljenih između tog poduzetnika i poduzetnika koji se bave ugostiteljskom djelatnošću u smislu članka 8. Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti (»Narodne novine«, br. 85/15, 121/16 i 99/18) na teritoriju Republike Hrvatske.

Podnescima od 7. lipnja 2019. i 1. srpnja 2019. Coca-Cola Hrvatska je dostavila podatke i dokumentaciju zatraženu zaključkom o pokretanju postupka.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju AZTN je utvrdio kako je Coca-Cola Hrvatska i s drugim kupcima u HoReCa kanalu sklapala ugovore o poslovnoj suradnji koji sadrže prethodno opisane odredbe.

2. Prijedlog Coca-Cole Hrvatska za preuzimanje obveze izvršenja određenih mjera i uvjeta, te rokova u kojima će to učiniti, u smislu članka 49. ZZTN-a

Coca-Cola Hrvatska je u ranoj fazi postupka, unutar šest mjeseci nakon pokretanja postupka, iskazala namjeru preuzimanja mjera i uvjeta iz članka 49. ZZTN-a, te je 8. kolovoza 2019. podnijela AZTN-u konkretan prijedlog za preuzimanje obveze izvršenja određenih mjera i uvjeta kako bi se otklonili mogući negativni učinci njenog postupanja ili propuštanja postupanja na tržišno natjecanje. Taj prijedlog je dopunila 14. listopada 2019.

Coca-Cola Hrvatska je predložila da AZTN prihvati njezino preuzimanje obveze izmjene svih ugovora o suradnji koje će izvršiti najkasnije u roku od četiri mjeseca od dana dostave rješenja AZTN-a kojim se mjere i uvjeti prihvaćaju.

Coca-Cola Hrvatska je predložila sljedeće izmjene ugovora o poslovnoj suradnji koje sklapa sa svojim kupcima u HoReCa kanalu:

– Ugovorno razdvajanje prodaje programa gaziranih bezalkoholnih pića (Coca-Cola, Coca-Cola Zero, Coca-Cola Zero Lemon, Fanta, Sprite, Schweppes) na kojima ima vladajući položaj na tržištu u segmentu cola pića, od programa negaziranih bezalkoholnih pića (voćni sokovi Cappy, energetski napitci, ledeni čaj Fuztea, negazirana voda Romerquelle, gazirana voda Romerquelle, mineralna voda Romerquelle Emotion, biljni napitci Adez) i alkoholnih pića (jaka alkoholna pića Spirit), na kojima nema vladajući položaj na tržištu. Coca-Cola Hrvatska ubuduće će sklapati posebne ugovore o poslovnoj suradnji za program gaziranih bezalkoholnih pića, a posebne ugovore o poslovnoj suradnji za negazirana bezalkoholna pića i alkoholna pića.

– Ugovori o poslovnoj suradnji koji uređuju prodaju negaziranih bezalkoholnih pića i alkoholnih pića mogu sadržavati odredbe o isključivoj kupnji, na način da se kupcu daje izbor hoće li u ponudi imati isključivo odabrane proizvode Coca-Cole Hrvatska, što isključuje istovrsne proizvode drugih proizvođača, ili će u svojoj ponudi određene vrste proizvoda imati dostupnu tu vrstu proizvoda Coca-Cole Hrvatska, u kojem slučaju ne postoji ograničenje da u svojoj ponudi ima iste proizvode drugih proizvođača.

– Ukupno trajanje ugovora o poslovnoj suradnji koji sadrže odredbe o isključivoj kupnji može trajati najviše pet godina, uračunavajući u navedeno trajanje i trajanje prethodno sklopljenih ugovora o poslovnoj suradnji koji sadrže odredbe o isključivoj kupnji istih proizvoda Coca-Cole Hrvatska.

– U svim ugovorima o poslovnoj suradnji marketinška ulaganja bit će obračunavana odvojeno za svaku kategoriju proizvoda posebno.

– U novim ugovorima o poslovnoj suradnji briše se odredba o primjeni ugovora na nove proizvode.

Pored navedenih izmjena koje se odnose na ugovore o suradnji koje sklapa sa svojim kupcima u HoReCa lancu, Coca-Cola Hrvatska je predložila sljedeće:

– Uvođenje posebnog programa usklađenosti njenog poslovanja s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja, a koji program je posebno prilagođen odnosima društva Coca-Cola Hrvatska s HoReCa kupcima. Coca-Cola Hrvatska se obvezuje godišnje pratiti te po potrebi revidirati program usklađenosti kako bi utvrdilo je li i dalje učinkovit u aktivnom promicanju poštivanja važećih propisa o tržišnom natjecanju;

– Uvođenje posebnog programa izobrazbe o propisima o zaštiti tržišnog natjecanja koji bi bio obvezan za zaposlenike na svim razinama relevantnim za HoReCa segment svog poslovanja. Treninzi bi se održavali godišnje, u razdoblju od pet godina.

Navedeni program usklađenosti i program izobrazbe Coca-Cola Hrvatska se obvezala provesti u roku od četiri mjeseca od dana dostave rješenja AZTN-a kojim se mjere i uvjeti prihvaćaju.

3. Namjera prihvaćanja i javni poziv

Člankom 49. stavkom 5. ZZTN-a propisano je da će AZTN namjeru prihvaćanja preuzimanja izvršenja mjera i uvjeta iz članka 49. stavka 1. ZZTN-a objaviti na svojoj internetskoj stranici u obliku skraćenog opisa predmeta i sadržaja mjera i uvjeta, uz poziv svim zainteresiranim stranama za dostavljanje pisanih primjedaba, stavova i mišljenja u roku od dvadeset (20) dana od dana objave poziva.